

ÅRS -
SKRIFT
20
21

LILLESKOLERNES
SAMMENSLUTNING

ÅRS -
SKRIFT

20

21

Udgivet af
Lilleskolernes Sammenslutning
Schillerhuset
Nannasgade 28
2200 København N

Tlf. 6914 9664

Redaktion og tilrettelæggelse
Sune Jon Hansen

Redaktionen er afsluttet den 5. marts 2021

Årskriftet er også tilgængeligt i en
webbaseret udgave på www.lilleskolerne.dk

Layout og grafik
Anne Sofie Bendtson

Tegninger/illustration
Nørrebro Lilleskole
Halsnæs Lilleskole
Holbæk Lilleskole

Oplag
1200 eksemplarer
Marts 2021

Tryk
Rosendahls

INDHOLD

05

Bestyrelsens beretning 2021

16

At stå fast og se fremad
af Nanna Steenberg Meyer

18

Mellem magt og sandhedens frie tale
af Astrid Hestbech

20

Det pædagogiske sprog
af Noomi Christine Linde Matthiesen

24

Er lilleskoler elitens skoler?
af Christoph Ellersgaard

26

De unge og verden
af Jon Stephensen

29

Det sociale eksperiment
af Karen Lisa Salamon

32

Medlemsskoler – oversigt og adresseliste

36

Nøgletal

38

Repræsentantskab 2021

Det kræver mod, holdninger, visioner og handlekraft at lave lilleskole – også i et politisk landskab, hvor der konstant og konsekvent stilles spørgsmål til, om skolen nu er god nok, om børnene nu lærer nok, om børnene nu trives nok, om børnene nu er dannede nok, om børnene nu når at ankomme til fremtiden hurtigt nok.

BESTYRELSENS BERETNING 2021

Det har på alle måder været et ekstraordinært år. Det er lykket forskere at trække DNA-materiale ud af en 1,2 millioner år gammel steppe-mammut i Sibirien. Arkæologer har fundet guldbelagte tunger på 2000 år gamle mumier i Egypten og rekonstrueret 3500 år gamle opskrifter på balsamering. Et italiensk forskerhold har fundet mikroplast i fire kvinders moderkager. 100.000 vis af borgere rundt om i verden har været på gaden for at sikre lige rettigheder for alle. Og alt imens disse bedrifter oplistede på skrift, på en computer der kan gemme det skrevne i en sky, kører et fartøj rundt på Mars og sender billeder ned til os på jorden.

Fælles for alle disse bedrifter er et sammenrend af vilje og viden, dedikation og engagement, øvelse, gentagelse på gentagelse, fejl på fejl, små og store erkendelser, sejre og nederlag, brud med etablerede forståelser og tilgange – og etablering af nye. Tænk hvis man fandt DNA spor på Mars, der matcher det fra steppe-mammuten?

Engang troede vi at jorden var flad, at atomer ikke kunne deles, at homoseksualitet var en psykisk sygdom og at mænd fra naturens side var klogere end kvinder. Det er siden blevet udfordret og ofte fordi nogen fandt plads i tiden til at stille spørgsmål til det bestående; til i et moment at kigge tilbage og kigge frem på samme tid; overføre og oversætte de færdigheder, redskaber, handlemåder, ind- og udsigter de stod på til et nyt område, til nye spørgsmål – til ny viden og nye erkendelser om den verden og det samfund de var en del af.

Skolen handler netop om at sætte fri og ruste børnene til at tage aktiv stilling til det samfund de er placeret i. Gennem tilegnelse af færdigheder, fag, faglighed og dannelse skal de lære at få øje på den magt der udøves over dem – gennem allerede eksisterende måder at gøre, tale og tænke på. Nogle vil blive optagede af

patriarkalske strukturer i samfundet, andre af byplanlægningens sociale slagsider, andre vil bygge bæredygtige huse og nogle vil bage kager eller spille musik.

Vi der laver skole står hver dag med opgaven at vise an til verden: vi vil noget med nogen; sætte rammer for en tid i børnenes liv; rammer for en hverdag og for en periode i op til 11. år. Det er meget tid – i omegnen af to hele år, dag og nat, for et barn der forlader skolen efter 9. klasse – og et stort ansvar. Hvad vil vi bruge al den tid med børnene på? Hvad skal de lære og kunne og komme ud af skolen med? Skal de kunne svare på de spørgsmål samfundet stiller dem eller hellere være i stand til at stille spørgsmål til samfundet for derigennem at rykke det i en ny – og bedre – retning? Og hvor går grænserne for skolens virke og virksomhed: Hvad er vores ansvar, hvad er forældrenes – hvad er samfundets og statens – og hvordan mødes vi om at opdrage, undervise og danne børnene?

Debatten og dominerende tilgange til skolen har igennem flere årtier været forankret i en forståelse af, at *Fremtiden* er nu og at den er mere kompleks og konkurrencetung end nogensinde før. Dette fremtidsregime ser sig ikke tilbage, for det har travlt; travlt med at diktere og sætte scenen for en bestemt fremtid, der kalder på bestemte kompetencer; travlt med at erobre skolen og gøre den til et uddannelsessted frem for et sted der forbereder til uddannelse; travlt med at tage tiden fra børnene i et ræs mod fremtiden.

Men er fremtiden netop ikke en som den næste generation selv skal (kunne) definere via dens omgang med fortidens 'det som er'? Skulle skolen ikke gerne være et frit område mellem fortid og fremtid; et sted med viden, opmærksomhed, regler, rammer og plads til fællesskab og undren; et sted hvor man er i færd med at forstå verden omkring sig; et sted hvor man læ-

rer at træde ind i verden og lærer hvorfra man gør det – i respekt for andres grænser.

Selvom der er bevægelse i samfundet og i debatten om skolen, så er det herskende politiske skolesyn stadig præget af et læringssyn og en kompetencetænkning, hvor skolerne hurtigst muligt skal bibringe børnene de nødvendige kompetencer, så de kan sikre den danske konkurrenceevne – og sig selv i samme konkurrence. Vi ser stadig en stærk politisk tendens til at fokusere på detaljebeskrivelser og -reguleringer af skolens mål og delmål, og et vedholdende krav om dokumentation af skolens arbejde og opgørelser og offentliggørelser af skolens 'præstationer' i en spiral af sammenligninger. Det er stadig kernen i den dominerende politiske dagsorden, men det er også det, der stadig begrunder og berettiger den modbevægelse og de alternative syn på skole og børn, som de mange lilleskoler repræsenterer og laver skole på – hver dag.

Det kræver mod, holdninger, visioner og handlekraft at lave lilleskole – også i et politisk landskab, hvor der konstant og konsekvent stilles spørgsmål til, om skolen nu er god nok, om børnene nu lærer nok, om børnene nu trives nok, om børnene nu er dannede nok, om børnene nu når at ankomme til fremtiden hurtigt nok. I Lilleskolernes Sammenslutning er vi meget opmærksomme på, at denne tendens ikke fører til indskrænkninger i skolernes undervisningsfrihed. Vi er samtidig heller ikke i tvivl om, at der stadig er brug for Lilleskolernes modstemmende holdninger og undersøgende pædagogiske praksis til at stille og insistere på at stille de grundlæggende pædagogiske spørgsmål – og prøve at besvare dem.

Med pædagogikken i forgrunden

Og det var netop for at bevare og fremtidssikre dette, at vi i maj måned ved først et ordinært og siden et ekstraordinært repræsentantskabsmøde, besluttede at samle kræfterne i et stærkt og fremtidssikret Lilleskolernes Sammenslutning; et Lilleskolernes Sammenslutning der kan fortsætte og udvikle det fokus på pædagogikken som de seneste år har kendetegnet foreningen; et Lilleskolernes Sammenslutning der kæmper lilleskolernes sag(er), og er tæt på skolerne og det lilleskoleliv, de danner ramme for. Med pædagogikken i forgrunden satte vi i maj måned 2020 sejl for et Lilleskolernes Sammenslutning, der kan og vil arbejde på og for at styrke, un-

derstøtte og udfordre lilleskolernes mangfoldige praksis; arbejde for undervisningsfriheden og rammer til at lave en skole, der i sin organisation, ledelse og pædagogik har mulighed for at drive og udvikle sig i overensstemmelse med holdninger, idealer og værdier; og et LS der giver en rådgivning, der har blik for og fokus på den enkelte skoles situation.

Som skoleform er lilleskolerne udtryk for, at et kritisk, pædagogisk alternativ kan være levedygtigt og meningsfuldt i praksis. Lilleskolerne har aldrig været neutrale, og i dag som i morgen er det vigtigt, at nogen tør gå nye veje eller holde fast i gamle for at svare på mangler og udfordringer ved skolen såvel som samfundet. Skole, dannelse, barn, menneske og samfund er ikke givne størrelse, men størrelser der bliver til og forhandles og forandres – og forandrer. Derfor er det også afgørende og helt centralt at lilleskolerne og vi i Lilleskolernes Sammenslutning bliver ved med at stille spørgsmål til, leverer perspektiver på og udfordrer gængse forståelser af, hvad der anses for naturligt, rigtigt og efterstræbelsesværdigt – altid med pædagogikken i forgrunden og skolen i centrum.

Med beslutningen i maj måned 2020 om igen at blive en selvstændig skoleforening har vi sikret rammerne om og for, at vi, sammen med medlemskolerne, kan udfolde, udvikle og omsætte dette til gavn og glæde for den enkelte lilleskole, de frie grundskoler og samfundet helt generelt.

Efter det ekstraordinære repræsentantskabsmøde den 25. maj har vi i Lilleskolernes Sammenslutning arbejdet med at konsolidere foreningen og sætte rammer for vores arbejde. Et spor i det har været opbygningen af et dygtigt og bæredygtigt sekretariat, og vi har, med ansættelsen af to nye medarbejdere, tilknytning af en ekstern konsulent og et samarbejde med privatskolerne, sat holdet og skabt et solidt fundament for, at vi i Lilleskolernes Sammenslutning kan løfte, kvalificere, prioritere og udvikle de opgaver medlemskolerne, samarbejdspartnere, politikere og samfund stiller os.

Et andet spor har været hvordan vi kan organisere os som bestyrelse på måder, så vi bedst muligt kan løfte de opgaver der skal løftes, repræsentere Lilleskolernes Sammenslutning og varetage foreningens interesser. Og her er det vigtigt at vi får skabt en struktur for bestyrelsen, hvor vi får mest ud af vores ressourcer, er effektive og effektfulde – og hvor det er både attraktivt og muligt at løfte sine forpligtigelser, hvad enten det er i rollen som formand eller

“I Lilleskolernes Sammenslutning har vi ikke ‘svaret på skolen’, men vi har mange spørgsmål til den.”

‘menigt’ bestyrelsesmedlem. Vi kan og skal ikke være alle steder hele tiden, men vi skal være der, hvor det giver mening for skolerne og deres betingelser og muligheder for at fungere i hverdagen og forfølge de visioner og mål de har – som pædagogiske og holdningsbaserede skoler.

Et tredje spor i vores arbejde med at konsolidere og sætte rammer for Lilleskolernes Sammenslutning har været det fortsatte og kontinuerlige arbejde med at afklare og kvalificere det humanistiske frigørelsesprojekt, som lilleskolerne står på, og som vi i Lilleskolernes Sammenslutning tager afsæt i, når vi diskuterer og stiller kritiske spørgsmål til det skolepolitiske og pædagogiske landskab. Pædagogik, skole og samfund står aldrig stille, og derfor er der altid spørgsmål, kritiske perspektiver og gode praksis-eksempler, der tilsammen kan pege på blinde pletter, andre veje og forståelser af barnet og børnene og hvad de skal lære i skolen, hvordan de skal lære i skolen – og hvorfor. I Lilleskolernes Sammenslutning har vi ikke ‘svaret på skolen’, men vi har mange spørgsmål til den – og vi vil i det kommende år, i dialog med medlemskolerne, fortsætte arbejdet med at kvalificere vores pædagogiske stemme og vores afsæt for at have pædagogikken i forgrunden.

Socialt ansvar

I takt med at andelen af børn på frie grundskoler vokser og nu er tæt på at udgøre 20 procent af elevmassen i den danske grundskole, vokser den politiske bevågenhed og opmærksomhed også. Selvom vi i nogle sammenhænge kan opleve, at vi bliver glemt, så er der ingen tvivl om, at vi er en del af den skolepolitiske dagsorden – og debat. Det gælder måske allermest i spørgsmålet om de frie skolers samfundsansvar: løfter vi vores del af det sociale ansvar eller er vi blot og bart reservater for de ressourcerstærke familiers børn?

I en del af det politiske spektrum er der en hårdnakket og udbredt opfattelse af, at de frie

grundskoler ikke løfter deres del af det sociale ansvar. En opfattelse der ofte kommer til udtryk i medierne – og får styrke af statistiske opgørelser over de socioøkonomiske forhold for elever i de frie grundskoler henholdsvis folkeskolerne. Vi hverken kan, skal eller vil løbe fra, at den socioøkonomiske sammensætning på de frie grundskoler ikke er den samme som den på folkeskoleskolen. Uanset hvor kreativ man end er i sit statistiske og kommunikative set up, så er der på landsplan en overrepræsentation af børn fra den øverste halvdel af samfundet på de frie grundskoler.

Det er der mange årsager til. Mest oplagt er det forhold, at det koster penge at have sine børn på en fri grundskole. Men også det forhold, at mange skoler jo netop har indrettet sig anderledes, gør tingene på andre og mindre genkendelige måder – “er det virkelig skole, det der” – og dermed ikke er lige relevante for alle. Dertil kommer også, at vi med frit skolevalg og en generel stigning i uddannelsesniveaet i samfundet har skabt grundlaget for, at flere og flere forældre tager aktiv stilling til, hvor deres børn skal gå i skole. Og her har det bestemt ikke ‘hjulpet’, at den danske folkeskole har været igennem det (politiske) stormvejr, som den har – med lærer lock out, ny reform og omfattende skolelukninger/-sammenlægninger lokalt.

Et er imidlertid at kunne forklare årsagerne, noget andet er at forklare, at vi rent faktisk løfter et socialt ansvar; at der rent faktisk pågår pædagogisk arbejde, der gør en positiv forskel for de børn, der befolker skolen og det samfund som skolen er placeret i. Kunne det i den forbindelse måske være givende for politikere, ‘kritikere’ og ‘skeptikere’, at besøge skoler, observere og diskutere skolepraksis? Kunne det eksempelvis være relevant at høre elevernes egne oplevelser og vurderinger af deres skoleliv?

Diskussionen om det sociale ansvar er komplekst – for skolerne, men også for politikerne – og den flytter sig hele tiden. Taler vi om

forskelle på rig og fattig, om andelen af elever med diagnoser og specialundervisnings-behov, om særligt sårbare og udsatte elever, om børn af anden etnisk herkomst, om land og by, mv. Hvad er det vi overser og hvad er implikationerne, hvis vi reducerer socialt ansvar til "at ligne folkeskolen på de socioøkonomiske parametre". Hvor bliver pædagogikken og det pædagogiske arbejde, der hver dag går for sig ude på skolerne af i denne ligning? I Lilleskolernes Sammenslutning kan vi være bekymrede for, at de frie grundskolers legitimitet risikerer at blive opgjort på baggrund af to parametre: dels at ligne folkeskolen i sin socioøkonomiske sammensætning og dels en række numeriske opgørelser over børnenes læring (fx afgangsprøverne) korrigeret for socioøkonomiske faktorer.

Der hersker ikke tvivl om, at Danmark på en række parametre er ved at blive et mere ulige samfund, og det er vigtigt at vi som skolefor- ening og lilleskoler har en holdning til dette. I Lilleskolernes Sammenslutning vil vi gerne være med til bekæmpe uligheder, men har også en opmærksomhed på, at der skal være plads til forskelle og forskelligheder. Vi må med andre ord ikke i kampen for et mere lige samfund for- veksle lighed med *enshed*.

Samtidig skal vi også passe på med ikke at pålægge grundskolen hovedansvaret for alver- dens uligheder, hvilket man godt kan have en fornemmelse af er en udpræget tendens i da- gens skolepolitiske debat. I stedet skal vi tage vores del af det sociale ansvar – og vise hvordan det kan se ud i al sin mangfoldighed. Ikke kun som samlet sektor, men helt ude på den enkelte frie skole. Det gør lilleskolerne i høj grad alle- rede. Vi hverken kan eller vil blot påberåbe os friheden til at lave skole – vi må også tage vores del af ansvaret.

Hvis er børnene?

I lyset af den aktuelle skolepolitiske situation, stilles der stærkere end længe spørgsmål til: Hvis børnene er. Herunder også: Hvis skolen og øvrige opdragelses- og uddannelsesinsti- tutioner er. Spørgsmålet om, hvem der ejer bør- nene, er en noget kompliceret affære. For selv- om børnene ifølge den almindelige forestilling er forældrenes – og i nyere strømninger sågar deres egne – så er de også statens børn. Når det kommer til stykket, så har staten myndigheden til at gribe ind og overtrumfe forældrene. Men hvornår "kommer det til stykket"? Hvornår og

på hvilket grundlag skal staten tage formynder- rollen på sig og tage den fra forældrene? Og hvorfor kunne man tilføje?

Lytter man til centrale politiske aktører så er rationalet klart: Staten skal tage sig af sin be- folkningens trivsel og sørge for almenvellet og det gør den bedst, hvis den retter fokus på barnet og de institutioner, der omgiver det – fra undfan- gelsen over daginstitution og skole til afsluttet uddannelse.

I dette rationale kan det godt provokere og udfordre 'sammenhængskraften', hvis der er børn (og forældre), Staten ikke kan få fat på, fordi de af forskellige grunde falder uden for det normale institutionsliv, som alle børn pla- ceres og forventes placeret i fra etårsalderen. De der vælger 'private' institutioner til, vælger i dette rationale samtidig staten fra, vender sam- fundet ryggen og kan derfor ikke forvente sta- tens støtte eller opbakning.

Vi er i Lilleskolernes Sammenslutning opta- gede af, at vi får en fornuftig balance i spændet mellem offentlig og privat; mellem stat, insti- tution og individ. Samfundet består af mange forskellige fællesskaber, mange forskellige må- der at indrette sig på, leve på, etc. Det er efter vores mening afgørende, at vi giver plads til dette og ikke ender i en situation, hvor der i skolesam- menhæng kun er et legitimt fællesskab: Det store samfundsfællesskab. Dels vil det ensrette skoler- ne og dels vil det, i sin yderste konsekvens bety- de, at ethvert lokalt fællesskab der har afvigende eller alternative synspunkter – religiøse, politiske, kulturelle – ses som en trussel mod sammen- hængskraften og ikke som en berigelse.

Lilleskolernes og mange andre frie grundsko- lers evne og vilje til at vise, at tingene kan gøres og livet kan leves på mange måder er nøglen til at forstå, hvorfor skolen har en central rolle i samfundet – og hvorfor det ikke er ligegyldigt, at der er forældre, lærere, pædagoger, ledere, mv. der har mod på og engagerer sig i, at lære børn at tage kritisk stilling og danner dem til at deltage i små som store fællesskaber.

Økonomien og rammerne

I forlængelse af dette er det for Lilleskolernes Sammenslutning afgørende, at der afsnøres midler således at de skoler, der har specialun- dervisningselever, også oplever, at de kan imø- dekomme de behov, der er. Det er helt centralt, for hvis ikke skolernes muligheder for at kunne have børn med særlige forudsætning er bak-

ket op økonomisk, er der fare for, at skolerne afviser børn og forældre. Det vil i så fald være endnu et argument for at de frie grundskoler ikke løfter deres sociale ansvar.

Der er allerede indført én social koblingsprocent og spørgsmålet er om ikke vi kan se frem til, at der afsnøres yderligere procenter af tilskuddet til de frie grundskoler ud fra et socialt taxameter. Det har i alle fald været udmeldingen fra regeringen og flere af støttepartierne. Det er en vanskelig diskussion, der vil forudsætte, at vi får afklaret, hvad socialt ansvar er og hvad et socialt taxameter skal bestå i. Dette vil vi naturligvis engagere os i, så en evt. ny tilskudsmodel med et indbygget socialt taxameter bliver så dynamisk, balanceret og præcist i forhold til skolernes reelle ressourceforbrug og praksis.

Og når talen i øvrigt falder på skolernes reelle ressourceforbrug, så finder vi det problematisk, når staten yder direkte tilskud til flere lærere i folkeskolen, uden at dette ekstraforbrug indregnes i folkeskolens gennemsnitsudgifter. I aftalen om finansloven for 2021 blev regeringen og støttepartierne enige om, at give kommunerne 400 millioner kroner ekstra til at ansætte flere lærere i folkeskolen. Beløbet skal ifølge aftalen stige frem til 2021, hvor det vil være 807 millioner kroner. Problemet er imidlertid, at udgifterne til de mange ekstra lærerkræfter holdes udenfor opgørelsen af folkeskolens udgifter.

Men hele grundideen i tilskudssystemet er netop, at de frie grundskolers tilskud udmåles på baggrund af gennemsnitsudgifterne i folkeskolen – det er grundmodellen; mens størrelsen af tilskuddet styres af koblingsprocenten, som folkettinget vedtager som en del af finansloven. Når der holdes direkte udgifter til folkeskolens kernevirkingsomhed ude af tilskudsberegningen er der tale om en underminering af en i øvrigt meget velfungerende tilskudsmodel. I dette tilfælde med mange hundrede millioner kroner i statstilskud til ekstra lærere i folkeskolen kan det samlede tilskuds-tab for de frie grundskoler komme til at løbe op i mere end 1000 kr. pr. elev når det nye særtilskud er fuldt indfaset. Det er åbenlyst en politisk sag, som vi i Lilleskolernes Sammenslutning arbejder for, at skoleforeningerne står sammen om at kæmpe.

Efter vi igen er blevet en selvstændig skoleforening, er vi på ny indtrådt i Aftaleenheden, som er et forhandlingsfællesskab med deltagelse af de øvrige skoleforeninger. OK-forhandlingerne er endnu ikke afsluttet, men vi er glade for igen

at være med om bordet og kunne indgå i OK-arbejdet

Lilleskolernes Sammenslutning søger indflydelse på overenskomsternes indhold dels ved forhandlingerne om fornyelsen, hvilket er aktuelt her i 2021 og dels i samarbejdet med de andre skoleforeningerne, som er vigtigt for at vi kan stå stærkt i sektoren. Og ikke mindst også ved den løbende kontakt til skolerne og de faglige organisationer, hvor vi opsamler viden om hvordan overenskomsterne rent faktisk virker, og hvor vi kan bidrage til forståelserne af hvordan overenskomsterne kan bruges.

For overenskomstperioden 2021 - 2024 er vores opmærksomhed særligt rettet mod,

- at overenskomsterne danner gennemskuelige, overskuelige og hensigtsmæssige rammer for skolens planlægning, tilrettelæggelse og løbende styring af den altafgørende ressource som skolens ansatte er,

- at overenskomsterne stiller gode rammer til rådighed for samarbejdet, således at det ikke er overenskomsterne i sig selv, der stiller sig i vejen for at skolen kan forfølge sine mål,

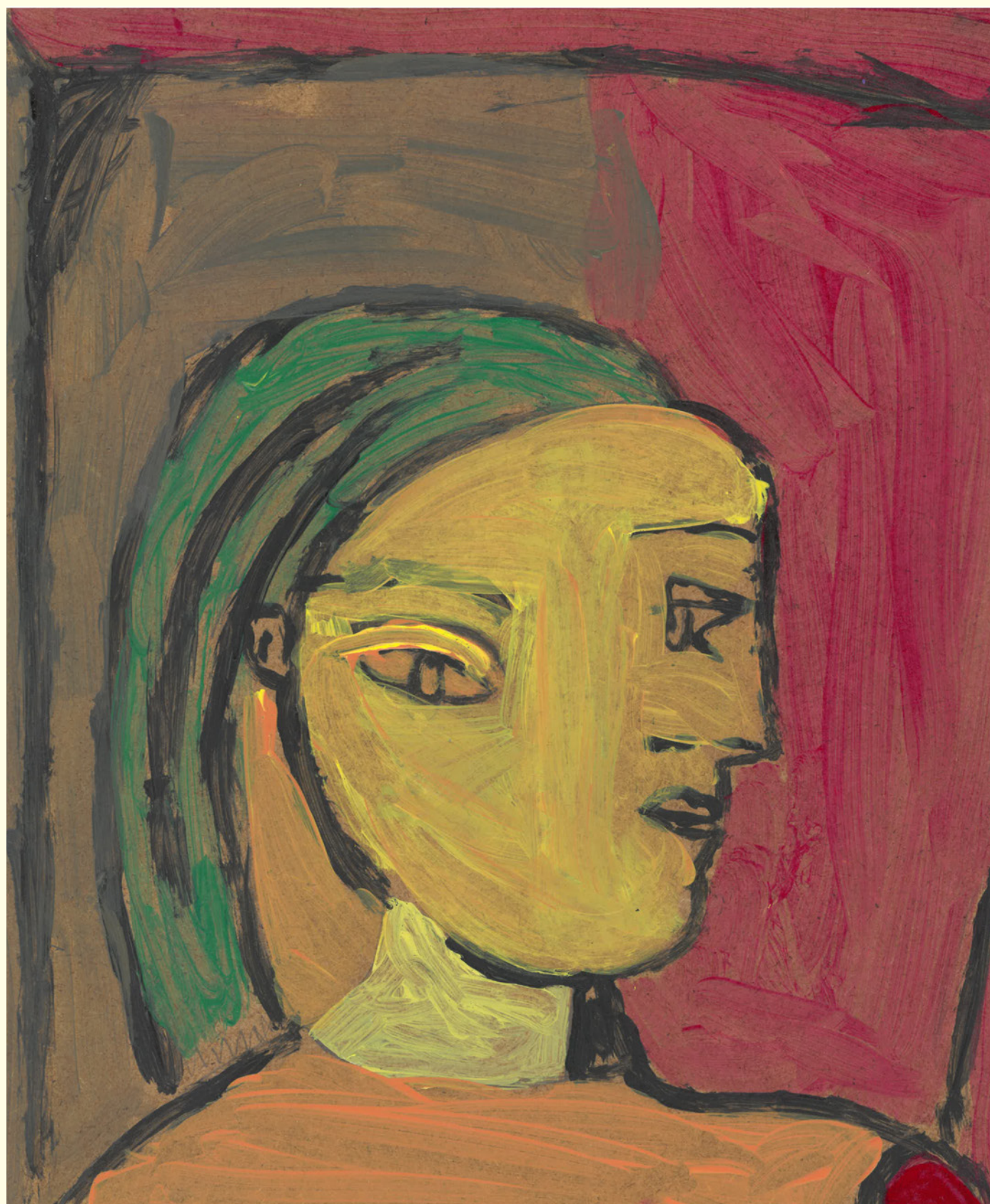
- at overenskomsterne ikke påfører skolerne unødige administrative byrder, samtidigt med at de arbejdsgange der nødvendigvis må være er overskuelige og forståelige for alle parter ude på skolerne, således at misforståelser og konflikter forebygges og således at både ansatte, administration og ledelse, herunder skolernes bestyrelse, kan forstå tingene og derved få bedre mulighed for at målrette skolens ressourcer

Vi er i øvrigt positive overfor, at man – som man forventede og havde aftalt ved OK-2018 – har indgået en arbejdstidsaftale for lærerne. Vi vil i Lilleskolernes Sammenslutning i løbet af 2021 invitere til en række møder, hvor aftalen, der for størstedelen først vil have virkning for skoleåret 2022/2023, vil blive vendt og danne afsæt for drøftelser af, hvordan man hensigtsmæssigt indretter sig på skolerne ift. det samarbejdsforhold og de retninger der ligger i aftalen.

Aktiviteter og netværk

Det har, som I alle ved, været et ekstraordinært år, der i høj grad har været præget og dikteret af den allestedsnærværende corona-virus. Vi har i Lilleskolernes Sammenslutning, som alle andre steder, måtte ændre vores planer, aflyse arrangementer, orienterer os på anden vis, arbejde hjemmefra – og etablere nye måder at mødes på.

Kort tid efter nedlukningen af samfundet i marts inviterede vi til det første af mange *lederzoom-møder*, hvor den aktuelle situation, retningslinjer, politiske tiltag og initiativer mv. blev vendt. Interessen for og opbakningen til disse møder har året igennem været stor – og har knyttet os tættere sammen med afsæt i en fælles udfordring: håndteringen af COVID-19. Vi er nok alle bedst *live*, men det er stærkt, og det har haft en stor værdi, at kunne mødes online, og blive opdateret og sammen vende, drøfte, diskutere og perspektiverer aktuelle forhold og udfordringer. Det kommer vi til at fortsætte med – som supplement til og ikke som erstatning for de fysiske møder.

Ledelses- og bestyrelsesrollen på lilleskolerne er kompleks og udvikler sig med tiden – og hele tiden. Ledelsernes – bestyrelsernes og den daglige ledelses – muligheder for at lave den bedst mulige skole lokalt, er omdrejningspunktet for Lilleskolernes Sammenslutning. Vi har igennem mange år i Lilleskolernes Sammenslutning udviklet en god og efterspurgt praksis, som bl.a. viser sig i form af årligt tilbagevendende ledermøder, ledertræf, regionsmøder, kurser for bestyrelser, mv. Det vil vi fortsat arbejde på at udvikle og styrke – og så vil vi arbejde på at foreningen fortsat kommer ud og deltager i møder på de enkelte skoler. Udover hvad skolerne forhåbentligt får ud af vores tilstedeværelse, så er det også nyttigt for os i bestyrelsen at lære skolerne nærmere at kende.

I forlængelse heraf vil vi også understøtte møder mellem skolernes ledelser og bestyrelser. Det kan være i form af kurser målrettet mod en lille gruppe ledere, fælles bestyrelsesmøder mellem to skoler, de allerede eksisterende ledernetværk, etablering af netværk for bestyrelser, inspirationsmøder for bestyrelsesformænd, internat for formænd/formandsskab og daglig ledelse, mv. Et helt nyt initiativ i den forbindelse er lanceringen af månedlige temamøder for bestyrelser og daglig ledelse.

Tak for samarbejdet

Vi vil gerne starte med at takke skoleforeningerne, faglige organisationer, ministeriet, m.fl., for at vi fra første dag som selvstændig skoleforening igen blev inviteret ind i kredsen. Fra alle sider er vi blevet budt velkommen, inddraget i eksisterende samarbejder, opfordret til nye og fået god hjælp til at komme i gang. Det lover og tegner godt, og det engagement og den kon-

struktive ånd, der præger dialogen og møderne om grundskolen og den frie skoles fremtid, har gjort indtryk.

En særlig tak skal lyde til Dansk Friskoleforening for den gode og ordentlige håndtering af udmeldelserne af de mange lilleskoler og for at have blikket rettet mod vores fremtidige samarbejde. Vi ser frem til at bygge videre på de gode relationer vi over de seneste år har etableret til hinanden.

I år vil vi også rette en tak til medarbejderne i Børne- og Undervisningsministeriet for det enorme arbejde der året igennem har været gjort for at formidle, fortolke og formulere spørgsmål/svar, retningslinjer, vejledninger, etc. i forbindelse med corona-pandemien. Det har bestemt ikke været nogen let opgave, tværtimod, og der skal ikke herske tvivl om, at ministeriets medarbejdere har løftet en kæmpe opgave under meget svære betingelser.

Tak til grundskoleforeningerne: Danmarks Private Skoler, Dansk Friskoleforening, Foreningen af Kristne Friskoler, Sammenslutningen af Steinerskoler, Deutscher Schul- und Sprachverein – og tak også til Efterskoleforeningen og Frie Fagskoler.

Tak for et godt samarbejde i årets løb til Frie Skolers Lærerforening, Frie Skolers Ledere, BUPL, 3F og HK. Tak til medarbejderne i Fordelingssekretariatet, i ministeriet og styrelser – og tak for samarbejdet i Det Internationale Råd.

En stor tak skal også lyde til de mange politikere, pædagogikfolk- og forskere og andre, der engagerer sig i de frie grundskoler og lytter til vores synspunkter.

Det har vitterligt været et begivenhedsrigt år – også i Lilleskolernes Sammenslutning. Vores forening har ændret status og det har krævet en ekstraordinær indsats, at vi allerede er nået så langt, som vi er, i (gen-)opbygningen af Lilleskolernes Sammenslutning. I den forbindelse skal lyde en stor tak til vores sekretariatsleder og medarbejderne på sekretariatet. Med jer ombord er vi alle i yderst gode og kompetente hænder.

Til sidst, men ikke mindst, skal lyde en stor tak til alle de dedikerede og engagerede lilleskolefolk på og omkring skolerne. Den indsats I gør, det arbejde I lægger i at lave skole, det mod og sammenhold jeres skoler står på og er udtryk for er ryggraden i lilleskolerne. Uden jer, ingen lilleskoler.

Bestyrelsen i Lilleskolernes Sammenslutning

NANNA STEENBERG MEYER
Bestyrelsesformand
Ryparken Lille Skole

AT STÅ FAST OG SE FREMAD

Det startede med en anbefaling fra en barndomsven og lidt magelighed.

Ryparken Lille Skole lå nærmest i vores baghave, og da flere anbefalinger kom til, måtte skolen undersøges nærmere. Anbefalingerne holdt, da vi til skolens åbent hus-arrangement blev blæst bagover af japanske filtkugler, afrikansk trommedans, en herlig insisterende tværflygte i en skolebygning fuld af farver, kreativitet og musik. Sikke åbne, entusiastiske og engagerede lærere vi blev mødt af og nogle helt igennem søde og ansvarsbevidste 7. klasser, der viste os rundt og stolt fortalte om deres skole. Der var en umiddelbarhed, tryghed og nysgerighed, som lyste ud af hele skolens ånd.

Ville man efter 8 år på skolen ende med et ungt menneske af den kaliber, som viste os rundt den dag, ja så var al tvivl forsvundet – det gjorde udslaget.

Ohh hvilke heldige kartofler vores børn var, hvis de fik mulighed for at blive en del af Ryparken Lille Skole. Og den mulighed fik de heldigvis - børnene blev en del af skolen, og det blev vi forældre i den grad også.

Vi blev en del af et fællesskab mellem børn og voksne, hvor vi hver dag skaber skole bygget på medbestemmelse, ansvarlighed og engagement. Med en forventning om at den enkelte gør sit bedste for at bidrage til fællesskabet.

For at bakke op om skolen, for at tage aktiv del i vores børns skoleliv, og fordi jeg var nysgerrig, meldte jeg mig ved først-kommende lejlighed til skolebestyrelsen - det er nu 8 år siden. Den største lære fra de 8 år, er vigtigheden i at bestyrelsen bakker ledelsen og lærerne op i deres arbejde uden at være for indgribende. Det er med at huske på, at det både er en arbejdsplads og vores børns skole. Det er en balancegang og kræver en høj grad af tillid og åbenhed, der til tider også kan være skrøbelig, da den oftest bygger på menneskelige relationer. Vores mål

i bestyrelsen er at forstå og respektere de værdier, der har skabt og båret skolen, og samtidig udfordre og udvikle dem, ved at insistere på at have planer og drømme for skolens fremtid. Vi prøver at have fokus på bolden, hvad er vigtigt nu, og fremadrettet. Vi skal turde at stå fast og se fremad på samme tid.

Bestyrelsens har et stort ansvar, især når man læser vores vedtægter, kan det næsten tage pusten fra en, hvor meget bestyrelsen har ansvaret for. Bestyrelsen er skolens øjne og øre, både udadtil og indadtil. Vi i bestyrelsen repræsenterer skolen og står på mål for at skolens værdigrundlag udføres i det daglige. Bestyrelsen skal løbende tage stilling til skolens overordnede økonomi og drift, men det er sjældent det, der fylder mest på vores bestyrelsesmøder. For da beslutninger om økonomi og drift er tæt forbundet med skolens pædagogiske praksis, diskuterer vi oftest de overordnede målsætninger for skolens pædagogiske udvikling. Hvordan ønsker vi at lave skole, hvordan er vi et alternativ til folkeskolen, og når vi forandrer, hvordan gør vi det, så det bliver en forbedring. Vi sparrer og spiller bold med hinanden i bestyrelsen – mellem medlemmerne, skoleleder og viceskoleleder, vi diskuterer, evaluerer. Bølgerne kan gå højt, men altid i et rum med respekt for vores forskelligheder, menneskelige som faglige. Vi sætter vores kompetencer i spil til fælles bedste. Vi forsøger at opnå en tværfaglig bestyrelse med medlemmer fra flest mulige klassetrin. Forskellige fagligheder er altid interessante og skaber dynamik og indsigt. Vi kan have tendens til at slå for stort brød op, og må huske hinanden på ikke at give hinanden større opgaver end vi kan magte.

Det seneste års tid, har udfordret vore bestyrelsesarbejde - det er bare ikke det samme bag en skærm. Hvor vi glæder os til igen at kunne mødes i et fysisk fællesskab og skabe endnu mere Lille Skole.

MELLEM MAGT OG SANDHEDENS FRIE TALE

Ledere er sat i verden for at gøre den institution og dem, de leder, bedre til det, de bør blive bedre til. Hvad det så er, er straks vanskeligere at præcisere.

Ledelse efterspørges ikke mindst af politikere og teoretikere, der mener, at det er lederen, der skal sørge for at implementere et eller andet som politikerne ønsker. I det hele taget blander flere og flere aktører (eksperter, forskere, mediefolk) sig i, hvordan en skole skal fungere og hvad dens indhold bør være. Det er et vilkår i dag.

Også ledelsesrummet og tilgangen til ledelse har været og er påvirket af de politiske beslutninger. Rationaliseringsbølger og øgede krav om dokumentation har i høj grad været med til at definere og påvirke ledelse på landets skoler, hvilket også kan ses ved at administrationerne vokser. Der har været og er stadig stigende fokus på ledelsesudvikling og lederens rolle generelt. Med baggrund i diverse mere eller mindre forskningsbaserede/teoretiske retninger og holdninger har konsulenter prædikeret om fx tillidsbaseret ledelse, værdibaseret ledelse, meningsledelse, lederen som coach, uddelegeret ledelse, samskabende ledelse, forandringsledelse mm.

Det overordnede træk har været, at der er brug for ledelse overalt, at ledelse er godt og at den skal professionaliseres.

Hvor efterlader det en lilleskoleleder?

På lilleskolerne har man tradition for markante ledere, der især har haft fokus på at værdierne blev sat i højsædet og at skolen blev drevet med vægt på holdninger og ikke på økonomi. Der er en bestyrelse oftest bestående af forældre til nuværende elever, og uden deres støtte kan man ikke være lilleskoleleder. Men kontinuiteten og måske endda skolens identitet har skolelederen hovedsageligt skulle sikre. På skolerne har man generelt taget ikke alene lærerfaget, men også lærerpersonligheden meget alvorligt, og næsten alle ledere har selv været uddannede lærere. Måske fordi man anså og anser praktisk erfaring for at være central. På mange lilleskoler er lederen på godt og ondt nærmest identisk med sin skole.

Disse traditioner står nærmest direkte i modsætning til de generelle tendenser der har været og er inden for ledelsestænkning. Her har man i stigende grad set ledelse som en selvstændig profession, der er uafhængig af det og dem man leder. Lederne skal på coach-kurser, fordi ledelse handler om at få medarbejdere til selv at kunne indse, hvad der er behov for. Samtidig er der i mange organisationer og institutioner sket et boom i antallet af ledere, ikke mindst af mellemledere, fordi mere ledelse har været efterspurgt også af medarbejderne, med det resultat at det er blevet svært at se, hvem der reelt kan holdes ansvarlig for konkrete tiltag eller udviklinger. Naturligvis særligt når et eller andet ikke er gået så godt.

Alle de forskelligartede krav og forventninger sammen med det konstante fokus der er på at skabe forandringer og synlige resultater, sætter efter min vurdering lederen på en lilleskole i en række dilemmaer.

Ledelse har altid været en balancegang, men når de poler man balancerer imellem ligger hinanden meget fjernt, som tilfældet har været i efterhånden en del år, kan det hurtigt blive mere usikkert og en mere slingrende vej lederen vælger.

Lederen skal fx balancere mellem økonomistyring og pædagogisk ledelse og kontrol og tillid. Michel Foucault beskriver ledelse som noget der er spændt ud mellem magt og sandhedens frie tale. På en skole bør sandhedens frie tale herske, det var faktisk definitionen på det man kaldte en skole i antikken. Ingen forandring og slet ikke på en lilleskole kan i virkeligheden ske uden lærernes, forældrenes og elevernes frie tale og engagement. Men heller ikke uden styring, beslutninger og evalueringer. Lederen er ikke kun som filosofien forpligtet på sandheden, man er også forpligtet til handling og til at lede strategisk.

Ny leder

Lilleskolerne har et tæt bånd til forældrene, de er ikke kun lærernes, elevernes og samfundets skole, det er også forældrenes. Dette giver et ledelsesrum, hvor forældre især i kraft af bestyrelsesarbejde også bliver arbejdsgivere for skoleledelsen. Det sætter naturligvis skolelederen i en særlig og måske udsat position, at forældre både er aftagere og arbejdsgivere. På de frie skoler er ledelsesrummet derfor ikke bare givet, det er i høj grad også noget, der skal defineres sammen med andre.

“Culture eats strategies for breakfast”, har Dr. Frederick Marais udtalt. Det betyder på godt og ondt, at det er den både synlige og bevidste kultur og den usynlige og ubevidste kultur der altid er afgørende. Derfor er al forandring afhængig af viden om tidens og stedets kultur. Det kan være skræmmende at begynde som leder på en lilleskole, det kræver, tror jeg, både lyst til arbejdet og bevidsthed om egne holdninger og om positionen eller rollen som leder, ellers kan man næppe indgå i og udvikle skole- og arbejdskulturen. Men det kræver også vilje til at udvikle og fastholde strategier og visioner, for værdisættet er ofte alment, og der kan være mange forskellige perspektiver på, hvad det betyder for det at drive skole.

Luhmann beskriver hvordan et ledelseskift ikke bare sætter alle i nye positioner, men også hvordan organisationens måske dårlige ledelse afsløres, da det her bliver ekstra tydeligt, hvem der egentlig har magten. Er det faktisk lederen, bestyrelsen, lærerne eller uformelle grupper. Ved ledelseskift giver det derfor ekstra god mening at se på om de reelle strukturer stemmer overens med de formelle, og hvad det er der skal understøttes og udvikles.

Det giver med andre ord god mening at reflektere over en lilleskoles ledelse. Hvis vi ikke blot vil følge de udviklingstendenser, der er inden for ledelsestænkning og den ledelsesudvikling der praktiseres på diverse almene ledelseskurser, hvor er det så vi i lilleskoleverdenen ønsker, at ledelsen bevæger sig hen?

DET PÆDAGOGISKE SPROG

Forældre har altid været optaget af børneopdragelse, og ideer om, hvordan de lever op til deres ansvar og giver deres børn den bedste mulige start på livet. I 1800-tallet og starten af 1900-tallet var fokuset i børneopdragelse på renlighed og sundhed. Det var en tid med stor børnedødelighed, og lægevidenskaben gjorde store fremskridt med hensyn til at øge viden om basal sundhed. Særligt de fattigste familier havde svært ved at give børn tilstrækkelig sund kost og renlighed, og udgjorde et samfundsmæssigt problem. Efter Anden Verdens krig blev der øget fokus på de psykologiske aspekter af opdragelse, særligt med fokus på psykologen John Bowlbys teorier om vigtigheden af en sikker tilknytning til primære omsorgspersoner. Hen over de seneste tredive år er der sket store forandringer i, hvordan man opfatter passende børneopdragelse. Den britiske sociolog, Frank Furedi, kalder opdragelse i dag "intensivt forældreskab", og forældre har aldrig før brugt så meget tid på målrettet samvær med deres børn (se Bonke og Christensens Rockwool rapport: Hvordan bruger danskerne tiden). Alligevel har der de seneste år været en intensiveret offentlig debat omkring forældreskab.

Ved at dykke ned i toneangivende bøger om opdragelse, kan man stille skarpere på, hvad det er for nogle problemstillinger, der betragtes i vores kultur som knyttet til opdragelse, og hvilke svar der dominerer idealerne for god opdragelse. Med det formål har jeg læst og analyseret tre bøger, der udkom i 2017:

- Per Schultz Jørgensen: Robuste børn. Giv dit barn ansvar, livsmod og tiltro til sig selv
- Jesper Juul: Førerulve. Det livsvigtige lederskab i familien
- Sofie Münster: Kærlighed er ikke nok.

Hvilket problem skal forældre hjælpe med at løse?

Analysen af bøgerne viser, at der er to hovedproblematikker i samfundet, som bøgernes forfattere mener, at forældre igennem opdragelse skal hjælpe med at løse. For det første mener forfatterne, at nutidens børn skal betragtes om nogen der mangler robusthed. Det knytter sig tæt til bøgernes udfoldelse af den anden problematik, nemlig at forældres autoritet er undergraved, hvilket resulterer i en generel mangel på respekt for autoriteter og måske endda meget selvoptagede børn. Den mest vidtgående fremstilling af denne forståelse af problemerne finder vi hos Jesper Juul, der skriver:

"Mange lærere og pædagoger i daginstitutioner er blevet virkelig usikre, fordi de i løbet af de seneste to årtier har mødt så mange "egocentriske", "u-empatiske" og "asociale" børn.

“Det pædagogiske sprog vender blikket udad mod verden sammen med barnet.”

Det drejer sig om børn uden en sund selvfølelse, men med et opblæst, dominerende ego – resultatet af forældres ineffektive lederskab, forkælelse, overflødig ros og “curling” (Juil, 2017, s. 184).

Ret skal være ret, man finder ikke så tydelige og radikale formuleringer hos hverken Shultz Jørgensen eller Münster, men man genfinder den samme logik, der også florerer i den bredere samfundsdebat.

Opdragelse som psykologisk coaching arbejde:

Opdragelsesbøgerne tegner et ideal, hvor forældrenes opdragelsesarbejde kan sammenlignes med psykologisk coaching arbejde. Formålet er, at lære børn at skue indad for at få en veludviklet forståelse af deres eget selv, deres behov og deres ønsker. Igennem dialogen oparbejder de et veludviklet sprog til at reflektere over sig selv, såvel som over andre. De bliver tilmed rigtig gode til at artikulere disse refleksioner. Fokus er på udviklingen af deres indre psyke (jf. målet er internaliseret autoritet og robusthed), der klæder dem på til at begå sig i samfundet.

Bøgerne bidrager med svar på, hvordan man understøtter udviklingen af det vellykkede menneske. Idealet er det selvregulerende og selvoptimerende subjekt. Bøgerne bidrager med et svar på, hvad slutresultatet skal være, og hvordan man når derhen. Men hvilke værdier, normer og krav familien skal stille er op til familien selv. Der er dermed fokus på form og resultat, men ikke indholdet. Det psykologiske sprog om opdragelse fremstår værdineutralt og videnskabeligt med en kausalitetslogik. Gør sådan og sådan (for det siger udviklingspsykologien), så får du et vellykket barn! Med et sådant videnskabeliggjort sprog risikerer normerne og ideer om opdragelse at blive reduceret til et teknisk anliggende, der er vanskelig at sige fra overfor – for hvordan siger man fra overfor videnskabelig viden?

Hvor er det pædagogiske sprog?

Den psykologiske tilgang til opdragelse vender blikket indad mod barnet. Det kan der være gode grunde til at gøre i nogen udstrækning, men når den inadskuende opdragelse bliver alt dominerende, overskygger det for andre opgaver forældre, pædagoger og lærere har. Barndommen risikerer at blive et dystopisk spejlkabinet, hvor barnets primære opgave er at forholde sig til sig selv. Det pædagogiske sprog vender blikket udad mod verden sammen med barnet. Her er målet at opdyrke kundskaber, stimulere barnets undren og puste til glæderne der udgør barnets kærlighed til verden. Det pædagogiske sprog er et værdiladet omsorgssprog, der anerkender at den voksnes ansvar er at føre barnet ind i en verden, der på forhånd er struktureret af normer, værdier og traditioner. Og samtidig anerkender, at barnet, igennem denne indføring i verden, lærer at sige fra, og blive et selvstændigt individ.

Noomi deltog i Symposiet på vores Ledertræf i september, 2020

ER LILLESKOLER ELITENS SKOLER?

Af og til kommer jeg til at skamme mig lidt. I mit arbejdsliv bruger jeg en del tid på at vise, hvordan danske eliter lukker sig om sig selv i små, selvsupplerende netværk. Når jeg så over frokostbordet på arbejdet bliver spurgt, hvor mine børn går i skole henne, så må jeg tage mig selv i ikke bare at sige "Østerbro Lilleskole", men også straks lade dette efterfølge af en efterhånden indøvet forsvarstale for lilleskolernes lyksaligheder og bidrag til dansk skolekultur for at forsvare, at mine børn (ikke) også bliver en del af den tendens, hvor samfundsklasserne i højere grad lever i hver sin verden. For der er ingen tvivl: De frie grundskoler bidrager til en opdeling, hvor lige børn i stigende grad leger bedst.

Alligevel er jeg enorm glad for at have mine børn på lilleskole. Fordi jeg mener vi grundlæggende er bygget på en solidarisk og demokratisk tradition. Vi lærer børnene, at man kan bestemme selv og at alle - store som små - kan blive kompetente demokratiske borgere. Født ud af traditionen for at organisere sig demokratisk nedefra. Det er det figenblad, der indtil videre kan dække over min "skam" under frokosten.

Men i takt med at uligheden stiger i vores samfund synes jeg mit forsvar begynder at klinge mere og mere hult. Vi står som lilleskoler overfor den paradoksale udfordring, at vi risikerer at bidrage til præcis det, vi grundlæggende vil gøre op med. Nemlig et uddannelsessystem, hvor kun nogle børn får nok med sig fra skolen til at blive demokratisk dannede borgere.

For uligheden vokser ikke kun økonomisk, men også geografisk. Det betyder, som også Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har dokumenteret, at hele skolesystemet bliver mere og mere opdelt. Både mellem kommuneskolerne i Hellerup og Hundige, men også i takt med at flere og flere - især ressourcerstærke - forældre vælger frie grundskoler.

Det betyder, at vi som Lilleskole - om vi vil det eller ej -

bliver en del af et samfundsproblem, hvor skolerne i stigende grad bliver opdelt ikke bare efter klassetrin, men også efter forældrenes socialklasse.

Som Lilleskoler har vi historisk forsvaret os med, at vi kan gå foran med det gode eksempel for folkeskolen og vise nye pædagogiske veje til et bedre og mere demokratisk børneliv. Men kræver det ikke, at vi kan vise at vores skolemodel ikke kun virker for børnene af engagerede forældre fra forskellige dele af middelklassen; at vi kan vise, at lilleskoletilgangen virker i klasser, hvor vi ikke bare blander på tværs af alder, men også på tværs af forældrenes placering i klassesamfundet?

Kunne en løsning være at komme den nuværende regering i møde? Først ved at markere, at vi også synes det er et problem, hvis lilleskolerne og de frie grundskoler bliver eliteservanter. Dernæst ved at forsøge at finde en model for, hvordan vi kan løfte vores sociale ansvar yderligere (jeg behøver forhåbentlig ikke på dette sted skrive en lang udredning af, hvor mange børn der i forvejen hjælpes og har glæde af det unikke tilbud lilleskolerne landet over er). Fremfor at forsøge at tale problemet ned, som der ofte er en tendens til, kunne vi lilleskoler udnytte vores nyfundne frihed og selvstændighed til at erkende problemet og vise vilje til at løse det. Er der fx barrierer i den nuværende fri-skolelov, i tilskudsmodellen, mv., der forhindrer de frie grundskoler i at sikre en bredere elevsammensætning?

Vi skal naturligvis holde fast i, at lilleskoler - hvor forældre, medarbejdere og elever i et forpligtende demokratisk fællesskab skaber skoler - er et helt centralt bidrag til samfundet. Et helt centralt element i dette er i mine øjne, at vi selv tager udfordringen at skabe lilleskoler med en elevsammensætning, der afspejler befolkningssammensætningen, op. Ellers kan jeg ikke se, hvordan vi kan holde fast i ambitionen om at være et positivt, bidragende forbillede for folkeskolen.

DE UNGE OG VERDEN

Det er mere end 50 år siden vi havde ungdomsoprøret.

Ser vi tilbage på dette, så må vi anerkende at det var en revolution. Den bedste måske nogensinde. Fra at tvinge alle unge til at blive som generationen før dem, så blev det med ét muligt at kunne skabe sit eget liv. Skabe det på egne betingelser. Ikke ligne far og mor, men udvikle sig. Tænk hvad det har betydet for udviklingen af verden og af det danske samfund. Et eksplosivt ryk. Ligestilling mellem mand og kvinde som forplantede sig til alle i samfundet. En seksuel frigørelse. Et boost af nye tanker, iderigdom og vækst.

Især ét sted slog ungdomsoprøret igennem: I undervisningen. På skole, universiteter og læreranstalter blev professorvælde og lærer-tyranni erstattet af inddragelse og inkludering. Slut med den sorte skole.

Det er 50 år siden. Og mit spørgsmål er nu, om det oprør der dengang skabte nye muligheder og bedre muligheder er ved at sande til?

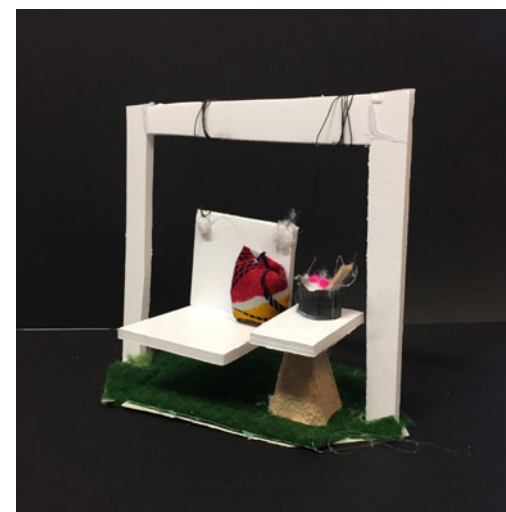
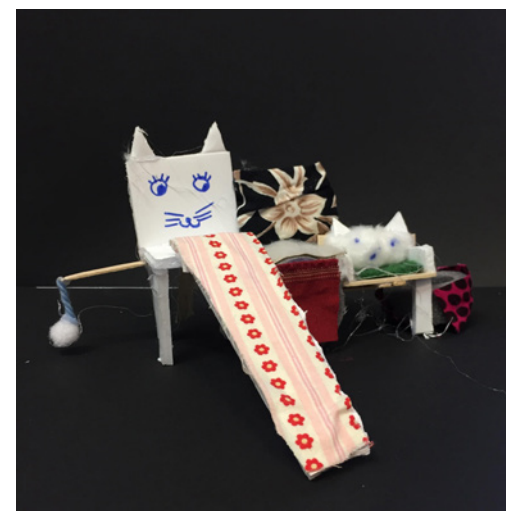
Ja, jeg stiller spørgsmålet. Jeg stiller det når jeg ser hvordan kreativitet og diversitet er blevet erstattet af tests, præstationskrav og øget faglighed. Hvor kommer det fra? Ikke fra de unge. Det kommer fra en ældre generation som helt har glemt, hvad de selv blev skabt af: frihed og tillid til selv at finde vejen.

At være barn og især ung er så enestående

en tid, den mest enestående periode i vores liv. Som forår. Som når alt folder sig ud og blomstrer. Spirende og nyt. Det kommer aldrig igen og er ultimativt fantastisk. Det er her dit liv formes. Relationer opstår og skabes – livslange i nogle tilfælde. Nyd dét, som du føler det skal gøres, og uden voksnes og forældres indblanding, der tvinger dig til at blive som dem selv, medmindre du ønsker det. For det er dit liv nu.

Vi som voksne har et ansvar for ikke at fastlåse vores mind-set. Tag hele mee-too debatten og se hvordan ældre mennesker prøver at nedtone, neddysse og negligere den. "Så er det heller ikke være at blive raget på, for det var det ikke da jeg var ung kvinde." Jamen, det er det nu, og fordi du ikke sagde fra, så er det ikke det samme som at ting skal fortsætte fremfor at forandres. Eller: "Jeg har spist klid og brune bønner hele mit liv og så kommer Greta Thunberg og de unge og tager hele æren for klimakampen" Ja det kan godt være du har spist bønner men der ikke sket en skid. Tværtimod har vores generation efterladt det største Co2 aftryk nogen generation har skabt.

Ja, det var bare to eksempler. Men vi skal passe på, at vi ikke står i vejen for nye tanker og nye generationer. For de er fremtiden. Vi er fortiden. Vi bliver nødt til at erkende at erfaring er temmelig overvurderet. Ofte står den i vejen for noget meget bedre. Og først og fremmest er det på tide

vi indrømmer, at de unge i dag har meget mere potentiale end vi selv havde, da vi var der. Lad os nu give dem vinger i stedet for at stække dem.

Der er hos unge en vilje til fornyelse. Den bølge, den begejstring, den talentbølge skal vi kunne møde og give plads til. Meget mere plads til. For de unge flytter verden lige nu – og det skal vi være med til at gøre. Vi har et ansvar for at det sker. Som det skete for 50 år siden. At vi vil forandring fremfor stilstand.

Lad os anerkende at forandring i historisk kontekst altid har været en styrke for Danmark.

Lad os – om vi er teater eller lilleskoler – tage de unge til next level ved at inkludere og skabe meget bedre rammer for dem. Det handler ikke om forkælelse, men om samværet, samtalen og nuets gave. At være åbne og have tro og tillid til den måske bedste generation nogensinde.

Andre har gjort det før os. Og vi skal kunne gøre det igen. Især nu på bagkant af en coronatid er der behov for nytænkning og vilje til at turde og gøre noget meget mere radikalt. For ellers ender vi med at tabe de unge og deres fremtid på gulvet. Det må ikke ske.

Jon deltog med oplæg til årets Ledertræfi i september, 2020

DET SOCIALE EKSPERIMENT

- om Corona og nye samværsformer

Det første år med epidemien har bragt nye vaner og omgangsregler: Før var det hyggeligt at kramme, og tit høfligt eller pligtigt at give hånd. Nu er begge dele grænseoverskridende opførsel. Før var det pjæk at blive hjemme med bare lidt snue. Nu hedder det "Bliv hjemme hvis du er i tvivl om du er syg". Med de nye vaner følger mentalitetsforandringer. Det er ikke kun måden vi gør tingene på, som har ændret sig. Også vore opfattelser af adfærden er forandret.

Krop og samvær

I skolen ved vi godt, at læring går via kroppen. Også andre grundsten i skolelivet udfoldes og tillæres kropsligt, og ofte usagt: Børn eksperimenterer med venskab som forskellige former for kropslig samværsform. Unge tester måske lærernes autoritet og egne grænser ved fysisk afstand og kropsholdning. Årets gang markeres med genkommende begivenheder, som f.eks. idrætsdag eller sidste skoledag, hvor kroppene "sættes fri" efter bestemte mønstre, som børnene lærer at spejle og håndtere. Epidemien har rykket ved kroppens læring. Der er kommet en ny regulering af kroppene, og en ny tvivl: Hvor må kroppen være, med hvem og hvordan? Hvordan skal kroppens grænser beskyttes og markeres? Hvad kan komme ind i kroppen, og hvordan? Nye regler og rammer om renlighed, afstand og hvordan eller hvor mange man må lege sammen, påvirker samværet. Onlineundervisningens ukropslighed rykker ved relationer mellem lærer og elev. Krop-

pene opfører sig på nye måder og "opløses" i digitale billeder.

Grænser og håndhævelse

Vi er blevet hinandens hygiejneeksperter, som oversætter myndighedernes anbefalinger til lavpraktiske samværsregler, og overvåger os selv og hinanden: Ingen forældre inden for hegnet. Ingen "blanding" af de "forkerte" børnegrupper i pausen. Rene hænder. Med nye regler og grænser følger konfliktpotentialer og angstlighed, som "smitter" og påvirker relationerne - også mellem skole og hjem. "Vælg få venner at omgås" har indbygget fravalg, som kan danne nye sociale grænser og ensomhed.

Grænsen mellem socialt og fagligt

Først i det nye skoleår bad sundhedsmyndighederne skolerne om at aflyse "arrangementer, der primært har et socialt formål". Man kunne dog fortsat afholde "aktiviteter med et fagligt eller administrativt formål." Men hvordan skelner man mellem "socialt" og "fagligt" i en skoles dagligdag? Det gode, sociale samvær er på mange skoler råstoffet i et stærkt læringsmiljø. At samvær med "socialt formål" blev markeret som særligt smittespredende, påvirkede skolens sociale lim.

Communitas - "den orange følelse"

En vigtig social lim i skolen er de særlige traditioner med årligt gentagede oplevelser af sammenhold og fælles meningsfylde. Julehygge,

dans, fællessang, lejrskolesjov eller 9. klasses sidste skoledag er formidlere af fællesskabsfølelse. Med et begreb hentet fra Roskilde Festivals glade publikummer, kan vi kalde de øjeblikke af begejstret, intenst og til dels grænseløst fællesskab for “den orange følelse”: En slags social forelskelse og et mellemrum i tid, hvor vi bare er sammen på tværs af sociale kategorier, evner og interesser, og har det sjovt. Disse situationer, hvor vi kan opleve næsten at smelte sammen til “en fælles krop” kaldes med antropologisk teorisprog “communitas”: Det er mere eller mindre ritualiserede fællesskabs-situationer, hvor formelle roller og regler glemmes og overskrides, hvilket åbner for følelsen af fælles identitet og et fælles forandringspotentiale. Lige netop den slags grænseløse begivenheder “med socialt formål” er desværre oplagte smittespredere, og derfor noget vi har undladt. Det bliver en udfordring at kompensere for tabet af “orange følelse” hos både voksne og børn, og igen at kunne skabe rum for den efter epidemien.

Tid

Epidemier forandrer os. Det bliver aldrig helt det samme igen. For mange har også selve tidsdimensionen været anderledes, når hverdagsrytmen er brudt og de daglige ritualer er borte. Tid opleves gennem social takt: Vi møder ind samtidig, vi holder pause sammen. Tiden koordinerer. Når vi ikke er sammen i rum, er vi heller ikke rigtig sammen i tid. Når den fælles sociale rytme er brudt, kan det føles som om tiden flyder ud. Hvad er sådan et år i et barns liv? Og i en voksens? Har det været en slags “sørgeår”? Et “sabbatår”? En pause eller en ørkenvandring? For de yngste elever har det måske været den nye normaltilstand? Hvordan kan vi hjælpe dem i tiden efter epidemien? Et af de børn, der overlevede pandemien med den spanske syge i 1918, fortalte senere, at efter epidemien “virkede folk ikke lige så venlige som før”. I dag har vi heldigvis mere viden og ressourcer end for 100 år siden. Vi kan bearbejde oplevelsen af tabt nærhed og tid i fællesskab; dele erfaringer og tale om oplevelserne.

Sprog

Som kulturvæsener skaber vi løbende nye betydninger og “ aflæser tegn ” i verden omkring os. Vi forstår også sygdom og risiko gennem ord. Det har betydning, hvordan vi taler om smitten, hygiejnen, reglerne og ansvaret, for ord afføder også adfærd og nye vaner. Sammen kan vi både hæmme og fremme positive vaner og løsningsrum, gennem måden vi taler om epidemien. Vi kan tale om den som noget vi er midt i sammen, fremfor et individuelt ansvar. Vi kan tale om den som noget vi næsten har løst - eller som et varsel om dommedag. Vi kan tale voksent eller i børnehøjde. Måder hvorpå vi taler om smitte og sygdom påvirker også voksen adfærd. Er covid-19 en “Pest”? Er vi i “krig”? Er den en “hævn” for noget vi selv har skyld i (f.eks. klimaforandringer)? Eller er den noget, vi har videnskabelige ord for - en slags “virus” - som vi sammen kan lære mere om at forstå og helbrede? Sproget er kulturelt og politisk og skaber handlerum for os.

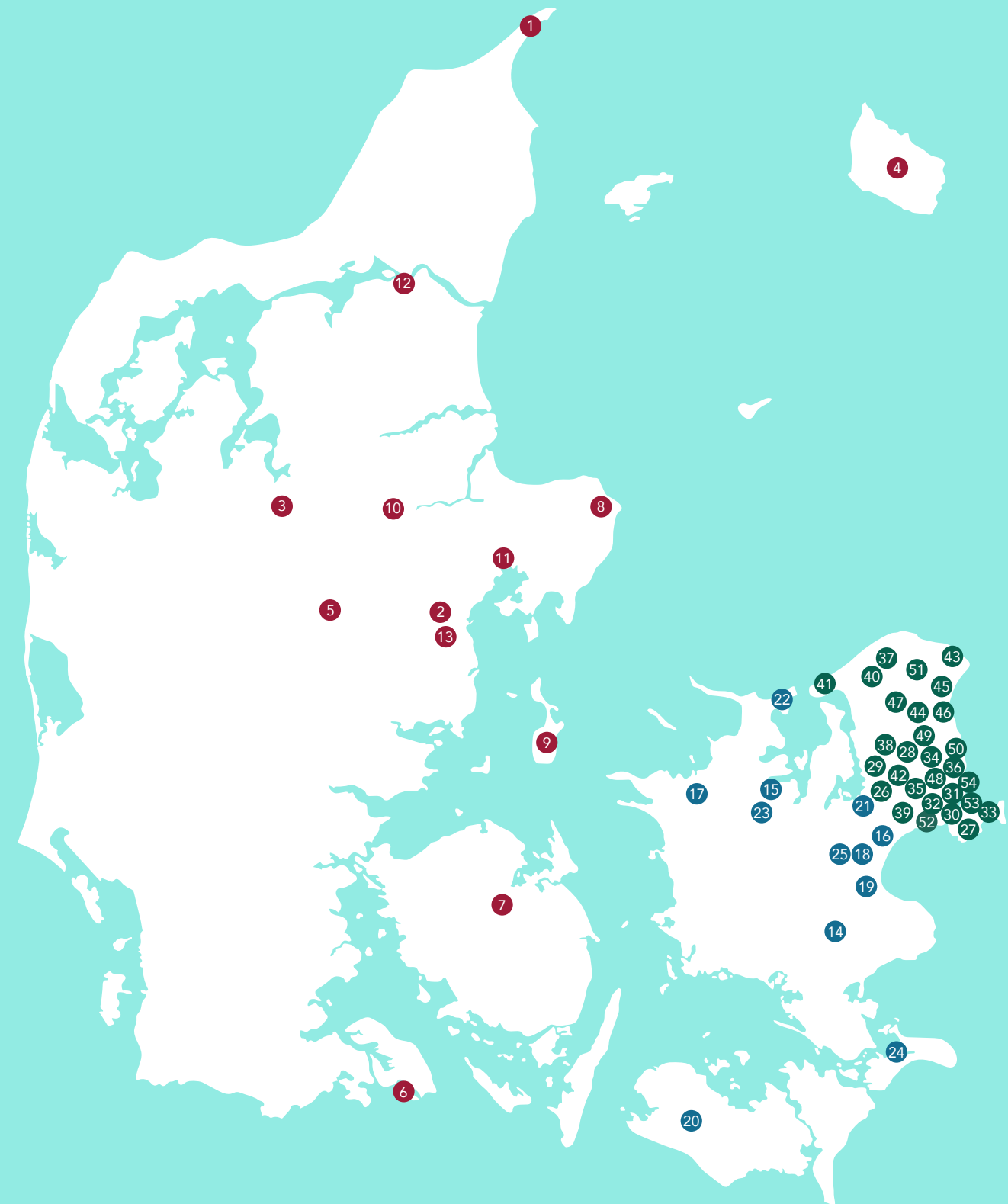
Skyld og skam

Epidemien har også rokket lidt ved modernitetens ideal om at opdrage og uddanne til individualiseret ansvar for eget liv og egen læring, hvor næsen holdes stift rettet mod “mine mål”. Med smittekæder og risikogrupper er kommet et nyt, kollektivt ansvar. Individuel frihed er i praksis blevet lidt begrænset, af hensyn til fællesskabet. Du kan være usynlig smittebærer og foranledige død og elendighed for andre, uden selv at vide det, og den situation udfordrer individualismen. Forholdet mellem kollektivt og individuelt ansvar ændres, og en form for kollektiv skyld er kommet tilbage. Kollektiv skam er på sin vis også tilbage. Man kan opleve den, hvis man tages i uforvarende at skabe risiko for andre, eller hvis man skammes ud offentligt for at have opført sig uansvarligt. Man kan også skamme sig over at blive smittet og syg, hvilket ikke er godt for nogen. Det kollektive ansvars genkomst kan til gengæld også blive til en positiv forandring, hvis vi sammen kan tale om hvad det gør ved os, og hvordan det kan styrke os hver især og sammen.

Karen deltog med oplæg til Lederiet i november 2020.

MEDLEMSSKOLERNE 2021

Jylland og Fyn

1) Brovandeskolen

Oprettet 1977, 0. - 9. kl., 191 elever
Nedre Mosevej 100, 9990 Skagen
Tlf.: 9844 4884
brovandeskolen@brovandeskolen.dk
www.brovandeskolen.dk
Formand: Rikke Gylling
Langendorff
Skoleleder: Helle Stenbakken

2) Børnernes Friskole

Oprettet 1983, 0. - 9. kl., 216 elever
Næringen 98, 8240 Risskov
Tlf.: 8610 9545
kontoret@boernernesfriskole.dk
www.boernernesfriskole.dk
Formand: Kristian Tylén
Skoleleder: Peter Leth Andresen

3) Friskolen i Viborg

Oprettet 1976, 0. - 9. kl., 190 elever
Ammunitionsvej 5, 8800 Viborg
Tlf.: 8662 0042
info@friskolen-viborg.dk
www.friskolen-viborg.dk
Formand: Vibeke Vangkilde
Skoleleder: Henrik Andersen

4) Friskolen Østerlars

Oprettet 1964, 0. - 9. kl., 134 elever
Nybrovej 42, 3760 Gudhjem
Tlf.: 5649 8280
info@friskolen-oesterlars.dk
www.friskolen-oesterlars.dk
Formand: Pia Duun Olsen
Skoleleder: Kira Lintrup Jensen

5) Gudenåskolen

Oprettet 1976, 0. - 9. kl., 230 elever
Brunhøjvej 9, 8680 Ry
Tlf.: 8689 1759, Fax: 8689 0860
gudenaaskolen@gudenaaskolen.dk
www.gudenaaskolen.dk
Formand: Britt Rønberg
Skoleleder: Lone Mathiesen
Laugesen

6) Kegnæs Friskole

Oprettet 2003, 0. - 9. kl., 122 elever
Østerbyvej 11, 6470 Sydals
Tlf.: 7440 5294
kontoret@kegnaes-friskole.dk
www.kegnaes-friskole.dk
Formand: Kieran Wandall Larsen
Skoleleder: Konrad Kriescher

7) Lilleskolen Odense

Oprettet 1974, 0. - 9. kl., 227 elever
Blåbærvej 43, 5260 Odense S
Tlf.: 6613 2028
lilleskolen.odense@teliamail.dk
www.lilleskolenodense.dk
Formand: Henrik Lund Nielsen
Skoleleder: Inger Kvist

8) Norddjurs Friskole

Oprettet 1981, 0. - 9. kl., 209 elever
Lergravsvej 4, 8500 Grenaa
Tlf.: 8630 9565
kontoret@norddjurs-friskole.dk
www.norddjurs-friskole.dk
Formand: Kim Pertou Andersen
Skoleleder: Dorte Albæk

9) Samsø Frie Skole

Oprettet 2003, 0. - 9. kl., 84 elever
Stadionsvej 4, 8305 Samsø
Tlf.: 8659 6979
kontor@samsøefrieskole.dk
www.samsøefrieskole.dk
Formand: Kristina Thiemke
Skoleleder: Anna Mattsson

10) Randers Lille Skole

Oprettet 1970, 0. - 9. kl., 223 elever
Tøjhushavevej 28-30, 8900 Randers
Tlf.: 8642 2010
rls@randerslilleskole.dk
www.randerslilleskole.dk
Formand: Rene Berg Andersen
Skoleleder: Peter Engelbrekt
Knøss

11) Syddjurs Friskole

Oprettet 1980, 0. - 9. kl., 177 elever
Molsvej 80B, 8410 Rønde
Tlf.: 8636 5252
kontoret@syddjursfriskole.dk
www.syddjursfriskole.dk
Formand: Toke Høye
Skoleleder: Else Marie Hansen

12) Aalborg Friskole

Oprettet 1980, 0. - 9. kl., 231 elever
Sohngårdsholmsvej 47
9000 Aalborg
Tlf.: 9814 7033
kontor@aalborg-friskole.dk
www.aalborg-friskole.dk
Formand: Lisbeth Pagter
Skoleleder: Nicolai Lange

13) Århus Friskole

Oprettet 1952, 0. - 9. kl., 209 elever
Søholmsvej 13, 8260 Viby J
Tlf.: 8628 3354
skoleleder@aarhus-friskole.dk
www.aarhus-friskole.dk
Formand: Kristian Lassen
Skoleleder: Marie Ludvigsen

Sjælland og Øerne

14) Haslev Privatskole

Oprettet 1973, 0. - 9. kl., 405 elever
Jens Chr. Skovs Vej 3, 4690 Haslev
Tlf.: 5631 2969
adm@haslevprivatskole.dk
www.haslevprivatskole.dk
Formand: Anja Klintø
Skoleleder: Gitte Fuglsang Kehl

15) Holbæk Lille Skole

Oprettet 1981, 0. - 10. kl., 288 elever
Stenhusvej 22 A, 4300 Holbæk
Tlf.: 5945 0045
lilleskole@hls.dk
www.hls.dk
Formand: Mikkel Thorning
Skoleleder: Astrid Hestbech

16) Hundige Lille Skole

Oprettet 1968, 0. - 9. kl., 232 elever
Hundige Bygade 10, 2670 Greve
Tlf.: 4397 4300
kontor@hundige-ls.dk
www.hundige-ls.dk
Formand: Kir Hvolris
Skoleleder: Lars Støchkel-Hinum

17) Højbo Friskole

Oprettet 1974, 0. - 9. kl., 197 elever
Kalundborgvej 49, 4591 Føllenslev
Tlf.: 5929 1438
kontor@hoejbo-friskole.dk
www.hoejbo-friskole.dk
Formand: Kirsten Justiniano
Skoleleder: Jeanne Schou
Andersen

18) Jersie Privatskole

Oprettet 2013, 0. - 9. kl., 133 elever
Åsvej 1, 2680 Solrød Strand
Tlf.: 5371 5900
adm@jersieprivatskole.dk
www.jersieprivatskole.dk
Formand: Bjarne Kjær
Skoleleder: Lea Marsengo

19) Køge Lille Skole

Oprettet 1968, 0. - 9. kl., 219 elever
Egøjevej 130, 4600 Køge
Tlf.: 5665 0504
adm@klis.dk
www.klis.dk
Formand: Sune Dyrland Aagaard
Skoleleder: Peter Kilmose

20) Reventlow Lille Skole

Oprettet 1999, 0. - 10. kl., 51 elever
Torebyvej 7, 4920 Søllested
Tlf.: 5461 6626
admin@rlsmail.dk
www.rls-lolland.dk
Formand: Susanne Kjær Rasmussen
Skoleleder: Mette Green

21) Roskilde Lille Skole

Oprettet 1964, 0. - 10. kl., Bh, 229 elever
Gundsøllevej 50, 4000 Roskilde
Tlf.: 4678 7238
rls.lilleskole@rls.dk
www.roskildeililleskole.dk
Formand: Thomas Ryhl
Skoleleder: Søren Erhard Hansen

22) Rørvig Friskole

Oprettet 1968, 0. - 9. kl., 165 elever
Søndervangsvej 43, 4581 Rørvig
Tlf.: 5991 8337
info@rorvigfriskole.dk
www.rorvigfriskole.dk
Formand: Franz Reich Jensen
Skoleleder: Anne Marie Sandager

23) Sdr. Jernløse Lilleskole

Oprettet 1998, 0. - 7. kl., Bh. 115 elever
Sdr. Jernløsevej 51, 4420 Regstrup
Tlf.: 5918 3259
kontor@sj-lilleskole.dk
www.sj-lilleskole.dk
Formand: Nete Lundholm Kock-Knudsen
Skoleleder: Tonny Tang
Christiansen

24) Skolen for Livet

Oprettet 2015, 0. - 9. kl., 51 elever
Kostervej 26, 4780 Stege
Tlf.: 5265 6754
post@skolenforlivet.nu
www.skolenforlivet.nu
Formand: Allan Schmidt
Skoleleder: Kasper Jørgensen

25) Vor Frue Friskole

Oprettet 2020, 0. - 7. kl., 17 elever
Gl. Tjærebyvej 100, 4000 Roskilde
Tlf.: 6143 9786
info@vorfruefriskole.dk
www.vorfruefriskole.dk
Formand: Jesper Sø
Skoleleder: Anja Nørager-Nielsen

København og Nordsjælland

26) Albertslund Lille Skole

Oprettet 1967, 0. - 9. kl., 226 elever
Herstedøster Skolevej 28,
2620 Albertslund
Tlf.: 4345 1230
info@albertslundlilleskole.dk
www.albertslundlilleskole.dk
Formand: Annette Surel Pedersen
Skoleleder: Trine Nielsen

27) Amager Lille Skole

Oprettet 1968, 0. - 9. kl., 254 elever
Rodosvej 47, 2300 København S
Tlf.: 3259 1390
info@amagerlilleskole.dk
www.amagerlilleskole.dk
Formand: Helene Støvring
Skoleleder: Annette Falk Helmer

28) Bagsværd Friskole

Oprettet 1957, 0. - 9. kl., 198 elever
Skovalleen 6, 2880 Bagsværd
Tlf.: 4498 4335
kontor@b-friskole.dk
www.bagsvardfriskole.dk
Formand: Jette Juhl Nielsen
Skoleleder: Trine Stein Graakjær

29) Ballerup Ny Skole

Oprettet 1973, 0. - 9. kl., 190 elever
Tvendagervej 4, 2750 Ballerup
Tlf.: 2965 2351
kontor@ballerupnyskole.dk
www.ballerupnyskole.dk
Formand: Mattias Forsman
Skoleleder: Stine Linderod Larsen

30) Byens Skole

Oprettet 1971, 0. - 9. kl., 465 elever
Høffdingsvej 75, 2500 Valby
Tlf.: 3616 7746
byens@byens-skole.dk
www.byensskole.dk
Formand: Nils Riske
Skoleleder: Morten May

31) Børne U.N.I.

Oprettet 1996, 0. - 9. kl., 291 elever
Valdemarsgade 14, 1665
København V
Tlf.: 3325 3405
info@borneuni.dk
www.borneuni.dk
Formand: Jakob de Lemos
Skoleleder: Gitte Svenning

32) Den dansk-franske Skole

Oprettet 2010, 0. - 9. kl., 40 elever
Tagensvej 188, 2400 København NV
Tlf.: 3070 3355
ecolefrancodanoise@gmail.com
www.ecolefrancodanoise.dk
Formand: Benoit Paquin
Skoleleder: Anne Sofie Bosc

33) Den Grønne Friskole

Oprettet 2014, 0. - 9. kl., 184
elever
Strandlodsvej 38-40, 2300
København S
Tlf.: 2567 8553
sekretaer@dengroennefriskole.dk
www.dengroennefriskole.dk
Formand: Rikke Borbjerg
Skoleleder: Dorthe Junge

34) Den Lille Skole

Oprettet 1949, 0. - 9. kl., 233 elever
Gammelmosevej 228, 2800 Lyngby
Tlf.: 4498 3926
dls@denlilleskole.dk
www.denlilleskole.dk
Formand: Susanne Heerup
Mortensen
Skoleleder: Simon Møller Petersen

35) Den Lille Skole i København

Oprettet 1968, 0. - 6. kl., 140 elever
Lindholmsvej 18, 2700 Brønshøj
Tlf.: 3860 1616
lilleskolen-kbh@lilleskolen-kbh.dk
lilleskole-kbh.skoleporten.dk/sp
Formand: Tobias Kjølens
Skoleleder: Erik Fischer

36) Det Frie Gymnasium, grundskolen

Oprettet 1970, 8.-10.klasse, 148
elever
Møllegade 26, 2200 København N
Tlf.: 3537 1111
adm@detfri.dk
www.detfri.dk
Formand: Birgitte Koch
Skoleleder: Peter Futtrup

37) Esrum Kost- og friskole

Oprettet 1988, 6. - 10. kl., 40 elever
Esrum Hovedgade 18, 3230 Græsted
Tlf.: 4839 0950
kontor@esrumkostskole.dk
www.esrumkostskole.dk
Formand: Bjørn Strange
Skoleleder: Jesper Harrsen

38) Farum Lilleskole

Oprettet 2019, 0.-5-klasse, 35 elever
Farum Park 2, 3520 Farum
Tlf.: 2890 8970
kontor@farumlilleskole.dk
www.farumlilleskole.dk
Formand: Trine Schouw
Skoleleder: Karina Larsen

39) Freinetskolen

Oprettet 1976, 0. - 9. kl., 205 elever
Valby Langgade 117, 2500 Valby
Tlf.: 2522 2650
kontor@freinetskole.dk
www.freinetskolen.dk
Formand: Asger Eir
Skoleleder: Michael Christiansen

40) Gribskov Lilleskole

Oprettet 1967, 0. - 9. kl., 106 elever
Ny Mårupvej 302, 3200 Helsingør
Tlf.: 4879 5343
gs@gribskov-skole.dk
www.gribskov-skole.dk
Formand: Pernille Jellinggaard
Skoleleder: Lasse Østergaard

41) Halsnæs Lilleskole

Oprettet 2000, 0. - 9. kl., 190 elever
Hågendrupvej 6 Torup, 3390
Hundested
Tlf.: 4798 8883
post@halsnaesskolen.dk
www.halsnaesskolen.dk
Formand: Mette Hjort Mikkelsen
Skoleleder: Per Schantz

42) Hareskovens Lilleskole

Oprettet 1965, 0. - 9. kl., 257 elever
Skovbovænget 124, 2750 Ballerup
Tlf.: 4498 8210
mail@hareskovenslilleskole.dk
www.hareskovenslilleskole.dk
Formand: Linda Christoffersen
Skoleleder: Charlotte Eriksen
Winding

43) Helsingør Lille Skole

Oprettet 1962, 0. - 10. kl., 225
elever
Fredericiavej 1, 3000 Helsingør
Tlf.: 4921 0203
kontor@lilleskolen.dk
www.lilleskolen.dk
Formand: Katrine Affelhøj
Skoleleder: Christine Kofoed

44) Hillerød Lille Skole

Oprettet 1966, 0. - 9. kl., 214 elever
Brødeskovvej 3, 3400 Hillerød
Tlf.: 4826 6586
kontoret@hillerod-lilleskole.dk
adm@detfri.dk
Formand: Brian Kristensen
Skoleleder: Sanne Wiedemann

45) Humlebæk Lille Skole

Oprettet 1967, 0. - 9. kl., 206 elever
Boserupvej 101, 3050 Humlebæk
Tlf.: 4919 1029
humlebæk@lilleskoler.dk
www.hbils.dk
Formand: Linda Harrison Jensen
Skoleleder: Lis Türck Kallesen

46) Hørsholm Lille Skole

Oprettet 1970, 0. - 9. kl., 209 elever
Højskolevej 11, 2960 Rungsted
Kyst
Tlf.: 4586 2232
hlsk@hlsk.dk
www.hlsk.dk
Formand: Søren Andersen
Skoleleder: Marianne Andersen

47) Nordsjællands Friskole

Oprettet 1981, 7. - 10. kl., 58 elever
Rønbjerg Allé 2, 3400 Hillerød
Tlf.: 4826 8697
kontor@nsj-friskole.dk
www.nsj-friskole.dk
Formand: Per Kristensen
Skoleleder: Morten S. Pedersen

48) Nørrebro Lilleskole

Oprettet 1975, 0. - 9. kl., 203 elever
Prinsesse Charlottes gade 34-36,
2200 København N
Tlf.: 3535 4501
kontoret@norrebro-lilleskole.dk
www.norrebro-lilleskole.dk
Formand: Jacob Sørensen
Skoleleder: Jacob Hatting

49) Rudersdal Lilleskole

Oprettet 1987, 0. - 9. kl., 84 elever
Vejlesøvej 40B, 2840 Holte
Tlf.: 4542 5887
kontor@rudersdal-lilleskole.dk
www.rudersdal-lilleskole.dk
Formand: Rikke Linberg
Skoleleder: Anna Harder

50) Ryparken Lille Skole

Oprettet 1970, 0. - 7. kl., 178 elever
Gartnerivej 3, 2100 København Ø
Tlf.: 3929 6639
kontor@ryp.dk
www.ryparkenskole.dk
Formand: Nanna Steenberg
Meyer
Skoleleder: Mette Lisbjerg

51) Skolen på Slotsvænget

Oprettet 1985, 6.-10. kl., 41 elever
Slotsvænget 61, 3480
Fredensborg
Tlf.: 4847 6777
skolen@slotsvaenget.dk
www.slotsvaenget.dk
Formand: Lulla Forchhammer
Skoleleder: Kasper Nyboe Pavar

52) Trekronergade Freinetskole

Oprettet 1979, 0. - 9. kl., 212 elever
Trekronergade 46, 1., 2500 Valby
Tlf.: 3617 3162
kontor@trekroner-freinet.dk
www.trekronergadefreinetskole.dk
Formand: Janne Tynell
Skoleleder: Hanna Jessen

53) Ørestad Friskole

Oprettet 2004, 0. - 9. kl., 223 elever
Nordre Digevej 6, 2300
København S
Tlf.: 3312 8181
info@orestad-friskole.dk
www.orestad-friskole.dk
Formand: Dennis Christensen
Skoleleder: Ingelise Tingdal
Rasmussen

54) Østerbro Lilleskole

Oprettet 1970, 0. - 9. kl., 213 elever
Sionsgade 5 A, 2100 København Ø
Tlf.: 3929 7114
post@osterbrolilleskole.dk
www.oesterbrolilleskole.dk
Formand: Christoph Ellersgaard
Skoleleder: Gitte Mathiasen

LILLESKOLERNES SAMMENSLUTNINGS BESTYRELSE

Jasmin Heide
Formand, Skoleleder,
Østerbro Lilleskole

Konrad Kriescher
Næstformand, Skoleleder,
Kegnæs Friskole

Marie Ludvigsen
Skoleleder, Århus Friskole

Christine Kofoed
Skoleleder, Helsingør Lilleskole

Rune Bundesen
Forælder, Hareskovens Lilleskole

Peter Leth Andresen
Skoleleder, Børnenes Friskole

Nicolai Lange
Skoleleder, Aalborg Friskole

Sune Jon Hansen
Sekretariatsleder,
Lilleskolernes Sammenslutning

Niels Strunge
Chefkonsulent,
Lilleskolernes Sammenslutning

Lars Larsen
Konsulent,
Lilleskolernes Sammenslutning

Udvalg:

Bestyrelsen deltager på forskellig vis i udvalg og i planlægningen af kurser og træf henvendt til bestyrelsesmedlemmer, ledere og medarbejdere. I planlægningsarbejdet medvirker desuden ofte en arbejdsgruppe eller et kursusudvalg – det gælder eksempelvis Ledertræffet og Lederiet.

FORKORTELSER

0. = børnehaveklasse
Bh. = børnehave

20 21

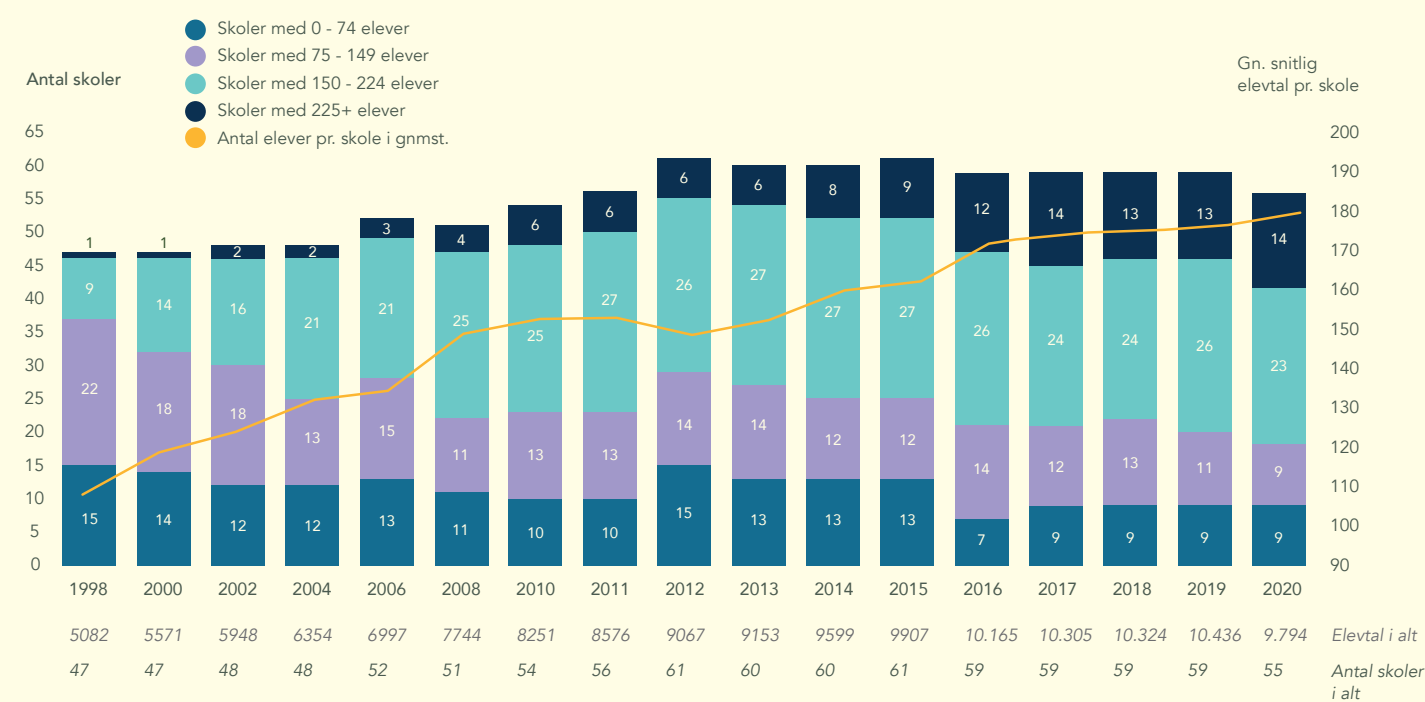
Nøgletal og medlemsskoler

Takstkatalog FL 2021

Generelle driftstilskud kr. pr. årselev

<p>Grundtilskud</p> <p>400.000 pr. skole, dog maks. 10.000 kr. pr. elev</p>	<p>Bygningstilskud</p> <p>2.223 pr. elev</p>	<p>Tilskud til kostafdelinger ved frie grundskoler</p> <p>51.290 pr. kostelev</p>	<p>Tilskud til SFO</p> <p>7.940 pr. SFO-elev</p>
<p>Undervisnings- taxameter</p> <p>TAKST 1 36.366 (for årselever under 13 år)</p> <p>TAKST 2 48.003 (for årselever på eller over 13 år, men ikke i 10. klasse)</p> <p>TAKST 3 46.898 (for årselever i 10. klasse)</p>	<p>Fellesudgifts- taxameter</p> <p>TAKST 1 6.930 (for antal årselever, der ikke overstiger 220 årselever)</p> <p>TAKST 2 2.772 (for antal årselever, der overstiger 220 årselever)</p>	<p>Specialundervisnings- tilskud</p> <p>Takst for 1. specialundervisningselev 116.447</p> <p>Takst for 2. specialundervisningselev 104.802</p> <p>Takst for 3. og følgende specialundervisningselever 69.868</p> <p>Takst for 13. og følgende specialundervisningselever på profilskoler 43.085</p>	<p>Inklusionstilskud pr. skole</p> <p>TAKST 1 0 - 149 elever 136.559</p> <p>TAKST 2 150 - 299 elever 129.731</p> <p>TAKST 3 300 - 449 elever 122.903</p> <p>TAKST 4 450 elever og derover 116.075</p>

Medlemsskolerne - størrelse og elevantal

Repræsentantskab 2021

Lilleskolernes Sammenslutning

Fredag den 16. april, kl. 13.45 – 17.00

På Sdr. Jernløse Lilleskole

Velkommen til årets Repræsentantskabsmøde i Lilleskolernes Sammenslutning. Et år er ved at være gået siden vi sidste år traf beslutningen om at reetablere Lilleskolernes Sammenslutning som en selvstændig skoleforening. Og hvilket år det har været! For foreningen, for skolerne, for samfundet – og for os alle hver især.

Vi glæder os til at se jer til årets Repræsentantskab, som i lyset af den aktuelle situation med COVID-19 bliver afholdt uden det efterfølgende *Lilleskoletræf*, som vi ellers har tradition for. Det skal imidlertid ikke forhindre os i at have en god debat og diskussion om *Lilleskolernes Sammenslutning*

Vi håber, at vi kan afholde *Repræsentantskabsmødet* med fysisk fremmøde på Sdr. Jernløse Lilleskole. I god tid inden *Repræsentantskabet* vil vi vurdere, om det kan lade sig gøre. Alternativt afholdes årets *Repræsentantskab* virtuelt i et professionelt online mødeforum.

Program

13.00 / Ankomst og let frokost

13.45 / Repræsentantskabsmøde 2021

17.00 / Et glas, en snack og måske en *Special guest*

Lilleskolernes Sammenslutning
Schillerhuset
Nannasgade 28
2200 København N

Tlf. 6914 9664

www.lilleskolerne.dk
post@lilleskolerne.dk